

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Ert tjänsteställe, handläggare

Ert datum

Er beteckning
S2021/03085

Vårt tjänsteställe, handläggare

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Yttrande över betänkandet "(SOU 2021:19) En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården"

Försvarshögskolans ställningstagande

Försvarshögskolan välkomnar utredningen och tillstyrker delbetänkandets förslag för att öka försörjningsberedskapen. Försvarshögskolan välkomnar särskilt utredningens tankar kring beredskapslagring och lagringsskyldighet, samt det resonemang som utredningen för kring syftet med krisberedskapen och ansvarsprincipen.

Försvarshögskolan understryker vikten av skyndsamhet i uppbyggnaden av ett modernt totalförsvar, och anser därför att utredningens förslag kan förtydligas gällande vad som kan genomföras här och nu för att stärka försörjningsberedskapen på kort sikt, respektive vilka förslag som kan anstå.

Skälen till Försvarshögskolans ställningstagande

6. Beredskapslagring för hälso-och sjukvårdsändamål

Försvarshögskolan ställer sig positiv till utredningens resonemang om beredskapslagring, särskilt tankarna om omsättningslager (s 300f). Om viktiga varor kontinuerligt omsätts i den vardagliga verksamheten ökar sannolikheten att de är i gott skick och kommer till nytta, antingen i vardag eller i kris och krig. Försvarshögskolan vill samtidigt understryka vikten av att ansvariga aktörer tar höjd för krigets krav när lager planeras. En resursstark och kvalificerad angripare har god förmåga att i fredstid kartlägga exakta positioner för samhällsviktig verksamhet, till exempel lager. Redundans är eftersträfvansvärt; ett större antal lager ökar sannolikheten för att önskad verksamhet kan fortgå även i höjd beredskap och väpnat angrepp.

8.8 Avtal eller lagreglering

Försvårshögskolan ställer sig positiv till utredningens resonemang om att en lagringsskyldighet i första hand bör baseras på en lagreglerad skyldighet (s 404ff). Lagreglering behöver dock vara anpassad efter berörd vara och tydligt avgränsad (till exempel kopplat till omsättning och vilka aktörer som omfattas) utifrån sitt syfte för att inte utgöra större inskränkningar i fri- och rättigheter än nödvändigt. Utredningen uppmärksammar (s 410) i avsnittet den befintliga lagen (1976:295) om skyldighet för näringsidkare att medverka vid lagring för försörjningsberedskap. Lagen har inte reviderats sedan år 1980 men har heller inte upphävts. Försvårshögskolan vill i detta sammanhang uppmärksamma brister i den tillhörande förordningen (1977:741) om skyldighet för näringsidkare att medverka vid lagring för försörjningsberedskap. Lagstiftaren bör uppdatera vilken myndighet som ska vara behörig för att få utfärda ålägganden enligt lagen. I dagsläget anges Överstyrelsen för ekonomiskt försvar (en myndighet som lades ner år 1986).

11.3.5 Statlig inköpsfunktion för nationellt samordnade inköp

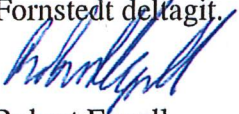
Vid säkerställandet av nödvändig försörjning – både vid kris och krig – bör grundläggande värden, kvalitet och skyndsamtet utgöra ledord. Ansvariga myndigheter har att beakta de skrivningar som återfinns i exempelvis 1 kap. 2 § regeringsformen, 8 § förvaltningslagen (2017:900) och 6 § st. 2 myndighetsförordningen (2007:515). Ansvarsprincipen är underordnad dessa, och Försvårshögskolan ställer sig mycket positiv till utredningens resonemang:

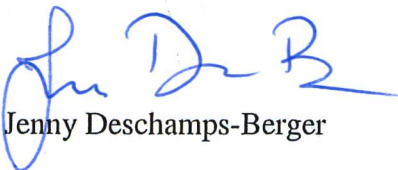
”Utredningen menar inte att det vid kriser eller krig förhåller sig så att inköp med automatik ska genomföras av statliga aktörer. Utredningen menar att det finns situationer då detta däremot är lämpligt för att uppnå det som är syfte med krisberedskapen dvs. att värna befolkningens liv och hälsa, samhällets funktionalitet och förmågan att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter. Utredningen menar att detta i vissa situationer måste sättas framför ansvarsprincipen.”

Försvårshögskolan understryker vikten av att liknande resonemang kontinuerligt förs i utvecklingen av svensk krisberedskap och i uppbyggnaden av ett modernt totalförsvar.

Beslut

Beslut i detta ärende har fattats av Försvårshögskolans rektor Robert Egnell, efter slutföredragning av sektionschef Jenny Deschamps-Berger. I den slutliga handläggningen har också centrumchef Fredrik Bynander och avdelningschef Anna Fornstedt deltagit.

Robert Egnell
Rektor

Jenny Deschamps-Berger

Yttrande

Datum
2021-08-25

FHS beteckning
Ö228/2021

3 (3)

Sändlista

Justitiedepartementet

Inom FHS

Rektor

Prorektor

Vicerektor

Högskoledirektör

Ordf FoUN

C ISSL/CTSS

Studentkåren

ATO

Samt övriga som berörs av beslutet